

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség:
Kossuth-utca 166 szám, Falcolone-féle ház.
Kiadóhivatal:
Oblát Károly könyvnyomdája, Kossuth Lajos-utca.

Felolvasó szerkesztő:
Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.
Naptartók: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Egy negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Menjünk-e?

A kínai megszárlások hírei újságok kolumnáit füstik vérsirosra. Ropog és reng az egész óriási épület és az első halottak, a kiket maga alá temet, a civilizáció munkásai, a kik újja akarják építeni. S a nagyhatalmasságok egész seregeket mozgósítanak alattvalóik és még inkább közigazgatási érdekeik megvédésére. Arról van szó, hogy vesztélyben van egy olyan lerakódó helyük, melynek kedvéért a gyárak egész légiója keletkezett Angliában, Németországban, Franciaországban. Az utóbbi években gyakran megvilványuló hatalmi aspirációknak egy rugója volt és ez a közigazgatási érdek. Európában már nem nyílt új tere az érvényesülésnek, új piacot a tengeren túl kellett keresni. A hatalmasságok gyarmatpolitikájának alapja ma nem a harci dicsőség vágya, hanem az, hogy legyen hely, a hol iparczikkeik elkelnek és kapjanak nyerterményeket, anélkül, hogy azért más nemzeteknek kelljen adóznok.

És itt vagyunk a népek tengerében mi elhagyott magányos sziget, a kik érdektelenül és érzéktelenül nézzük a körülöttünk háborgó hullámokat; itt vagyunk mi, a kiket elkerült a meleg áram, a közigazgatási érzék

árama. Itt vagyunk hidegen, terméketlenül. Minket nem érdekel a népek küzdelében, csak a fölszín, a hadi tudósítások, mink nem nyerhetünk és nem veszthetünk ott, a hol egy világ érdekei forognak kockán. A mit a távol jövő historikusa mirőlünk föl fog jegyezni, az a közigazgatási pangás. A mi haladásunk csak látszat, a napfénytől csillogó tengerben épült fölfordított déliráb-világ, a mi valósággal sivatag. A mi mezőgazdaságunk nem fejlődik eléggé; iparunk satnya, vérszegény; kereskedelmünk nincs.

És minderről mi nem tehetünk, és mégis mi vagyunk az okai Mert olyanok vagyunk teremtve, a milyenek vagyunk: mert olyanok maradtunk, a milyenek teremtve lettünk Fatalistáknak kell lennünk abban, hogy a természetünket nem változtathatjuk meg.

A mi mezőgazdaságunk nem fejlődik eléggé. Messze mögötte van termésünk átlaga a Nyugot mögött; a mi állattenyésztésünk betegségekkel tele primitív. A mi mezőgazdaságunknak az a része, mely a kultúráltság zömét adja, hiányzik. A kisbirtok kezelése kezdetleges, extensív; a nagybirtok intenzív művelése nem nyújtja ennek bélyegét egész mezőgazdaságunkra; a középbirtok, az pedig korhadt a és rothadt koronájától a gyökeréig. A magyar középbirtok elpusztult, s a mi meg van, az talajanak utolsó kavicsrétegéig meg van terhelve adóssággal. Ennek oka a magyar gazdaközépösztály, a gentry. Ő az oka, de nem tehet róla, mert csak olyan, a milyennek teremtve lett. Nem tehet róla, hogy már gymnazista jogász- és gazdaszkorában több zsebpénzzel másképen él, mint a többiek, nem tehet róla, hogy nagyzol, hogy pazarol, hogy csak vadászik, kucsiroz, káryázik, váltót zsírál és zsiráltat, míg a gazdaság teng leng odahaza. A mi középbirtokosaink, ha nem gentryk, azoknak akarnak látszani, ha gentryk, annál többet akarnak mutatni. Nem tehet róla, hogy ilyen, de ilyen. A védői hozhatná föl pusztulása megmagyarazására más okokat, az örökösödési rendet, a rossz terméseket. Az ok az saját magában van. Brillians faj, a legkitűnőbb lelki tehetségekkel a legcsudáltabb tulajdonságokkal tele, a mi a onban mind csak bukását sietette az örököt vagy szerzett nagyzolási bacillusok működése következtében. Azok, a kik a gentry restaurációját követelik, nem bírják megadni azt a garanciát, mely csak a gentry renaissance ában, újjászületésében rejlik. Ezt a garanciát nem bírják megadni. Gentry középbirtok teremtésével megmenthetik a jelen gentry nemzedéket, de a jövőt csak akkor, ha bebizonyult, hogy

A „ZOMBOR és VIDÉKE” TARCZAJÁ.

Szilágyi Lajos felolvasása Baján július 14-ikén.

A Z. és V. eredeti tarczája.

Mélyen tisztelt hallgatóság!

A mikor a hangversenynek általam igen tisztelt rendezőse engem azon kintető feladattal tisztelt meg, hogy rám ruházta a program e pontját, ugyanakkor, — ha jól emlékszem, a program kinyomatása tekintetéből, postafordulattal kellett felolvasásom címét közölnöm. Megvallom, nem kellett sokáig töprengem, hiszen ezimet és ideált könnyen talál az ember, s így került a díszes programba szerény felolvasás címűl: „Tragédia a sorok között”.

Mikor aztán a levél elment, mikor más közeledni láttam azt az igazán kedves pillanatot, mikor ilyen szép és nagy közönség tisztelt meg figyelmével, — gondolkozni kezdtem leendő felolvasásom tárgyán.

Istenem, hiszen ez a cím olyan, hogy ennél könnyebb, általánosabb cím talán nincs s a világon.

„Tragédia a sorok között”. Hány-féle tragédiát lehet elképzelni, hányféle sorok vannak a világon.

A legtermészetesebb sorrend szerint az u'ság nyomatott soraira gondoltam először. Hiszen magam is újságíró gyerek volnék, nekem kétszeresen könnyű lesz tragédiát találnom a sorok között; gondoltam.

S mikor kerestem, mikor kutattam a sorok között, nem tudtam egy darabka tragédiát sem találni.

Hígyjék el nekem tisztelt hallgatóság, csupa komédiát talál ott az ember. A vidéki lapok moráltól duzzadó támadásai, melyekben egy-egy Bismark, vagy egy Miklós czár politikáját ostromolják, tejfőlös száju újságíró tanoncok magas röptű essey-i mindmind merő komikum.

Csalódtan kellett letennem arról, hogy én az újság sorai között tragédiát találhassak.

Egészen híven akarok leszámolni a melyen tisztelt hallgatóságnak előkészüleimről.

Az első csalódás után nem vesztettem

el a bizalmamat. Elővettem a bü háború mappáját, végig böngésztem az összes haditudósításokat, hátha a hadsorok között fel-lehetném felolvasásom tárgyát. S hiába, az összes hadi tudósításokban csak azt találtam „Kitschener átkelt a Tugelán”.

Kissé kételkedve már vállalatom sikerében, sora látogattam az iskolákat. Lássuk a padsorokat! Gyakran, majdnem naponta elmentem a városunk legkülömbözőbb iskoláiba. Leggyakrabban a női tanítóképzőkben kutattam téma után, s mindössze is néhány kedves ismeretségre tettem szert, tragédiát nem találtam. Ismét semmi. Kezdttem már kétségbeesni. Lázás gyorsasággal közeledett a mai est, sietnem kellett.

Kétségbeesésben Soroksárra utaztam természetesen. Hiszen Soroksáron is vannak sorok, hátha ott akadok rá a keresett felolvasás tárgyra. Soroksáron sorba jártam, a sorozó bizottságot, a soronkívül előlépteteket, átolvastam néhány sorrendi végzést, sorsjegyet vásároltam, az összes soros rendőrszemeket meginterjúvoltam, vettem egy sorvető gépet, gyönyörködtem a soroksári

saját pusztulásán saját javára tanult.

Ez a magyar mezőgazdaság igazi baja. És micsoda sovinizmus az, a mely a való eltakarásával, a való eltagadásával vél a magyar mezőgazdaságon segíteni.

Iparunk satnya és vérszegény. Satnya az orszátrák kapocs nyomása alatt és szegény, mert a vért képező tőke hiányzik. Van egy fővárosunk, a mely az ipartelepnek nagy sokaságát öleli magában, de hol vannak a vidéki ipari empóriumok, hol vannak nálunk a külföldi vidéki iparvárosok is, mint London mellett Manchester, Birmingham, Glasgow; Berlin mellett München, Lipse Strassburg; Párizs mellett Bordeaux, Rouen, Lyon? Szeged? Temesvár? Szabadka? Kolozsvár? Elnyomóan dominálja ezeket a főváros ipara. Elhibázott iparpolitika nyilvánul meg a vidéki városoknak a főváros javára való elhanyagolásában. Néha, mint most is, sovinizmus dobogtatja meg szívünket. Teremtsünk magyar ipart! Mint a beteg ember rendelten, zaklatott szívdobogása, úgy lüktet végig ez a jelszó is az országon. Nem keresik, hogy hol kezdjék, hanem egyszerre akarják az egészet megteremteni. A helyett, hogy kezdenék a legfontosabb ágánál, például a textil iparnál és azt igyekeznének kitarótán, célutadatosan, munkával létrehozni, vagy a fényüzési cikkekben melyeken mindenkitől kívánható áldozat hozatala, az egész ipart egyszerre, egy szóra akarják megalkotni, olyan cikkekkel is, melyek reprodukcióra szánvák, melyek drágulást, rosszabbodást jelentenek arra nézve, a ki azokat viszonttermelésre, új érték termelésére használja föl. Ez az a szalmaláng, a mi még mindig jobb, mint a semmi, a mi mellett még mindig megtudjuk melengetni a kezünket, vagy a lábunkat, de a mi a hükkfa hasáb, az okos és kitarító munka intensív tüze mellett csak lobogó lángot ad és pörnyét hagy, és a mi után a sötétség, a hideg még nagyobb lesz. Arra a szóra, hogy »le-

gyen!», lesz valami de nem lehet virágzó magyar ipar.

Előbb művelt iparosnemzedéket kell nevelni, akkor lesz erős iparososztály, a mely a művelt középosztály zömét képzelhetné. Jól tudjuk, hogy azon a bajon segíteni nem tudunk, de mégis rámutatunk arra, hogy a művelt iparos osztály hiányzásának oka a kötelező katonáskodás. Melyik művelt, ugynevezett »ari« család nevel gyermekéből iparost, mikor előtte van a három évi katonáskodás réme. Ez a három haszon nélkül elfecsérelt év a legmunkaképesebb korban!

Magyar kereskedelem pedig egyszerűen nincs. Pénzületeink tőkéje külföldi, azok magyar érdekeket nem szolgálnak; lefelé, a közönséggel, a gazdával az adóssal szemben önállóan hatalmasok, míg a másik relációban, a külföldi tőkepénzesektől, a külföldi tőzsdéktől a legteljesebb mértékben függnek. A magyar középosztálynak ez a része a legkevésbé magyar. És sajátságos, a meggazdagodott kereskedő első dolga nálunk, hogy birtokot vegyen. Az elpusztult gentry- és nagybirtokokat veszi meg és lesz belőle is olyan snob, a ki gentryskedik vagy mágnáskodik. De birtokát ügyesen szakértelemmel kezeli, vagy kezelleti, ő tönkre nem megy. A tönkrement középbirtokosból pedig soha sem lesz kereskedő, hanem lesz állami, vármegyei, vagy városi hivatalnok, és még annak a reményéről is le kell tennie, hogy birtokát valamikor visszaszerezhesse. Így kerül a magyar középbirtok meggazdagodott tőkés és kereskedők kezébe. A középbirtokosok egy része tönkre megy, birtokuk a kereskedő kezébe jut, de ugyanennyivel csökken a kereskedő középosztály ereje.

Mit keresnénk mink a mi hanyatló közgazdaságunkkal Kinában? Új földeket szerezni mennénk! Mikor még a hazait sem miveljük jól és okosan. Iparcizkunkat akarják ott értékesíteni? Ideának is neveléses volna, ha n-

velni lehetne saját nyomorúságunkon. Kereskedni akarunk idegen tőkével? Foglaljuk el még egyszer saját országot, népesítsük be, építsük tele gyárrakkal, gyekezzünk élelmesekek, ügyesek lenni és azután menjünk gyarmatot szerezni. Addig menjenek Nagy-Británia, Franciaország meg Németország. Azoknak szükségük van már rá. De mink? Mit keresnénk mink ott?

Symmachus.

Hírek.

* **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Titz Erzsébet újjvidéki állami polgári iskolai helyettes tanitónőt a besztercei állami polgári leányiskolához XI. fizetési osztályba segédtanitónővé nevezte ki.

* **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Jakabs Artur díjtalan adóhivatali gyakorlatot a szabadkai adóhivatalhoz ideiglenes adóitztté nevezte ki.

* **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Székely János zentai tanyai tanitót a kövesligethi állami iskolához tanitónővé nevezte ki.

* **Zomboriak Baján.** Folyó hó 14-én a „Bácsmegyei Kör“ Baján tartozkodó tagjai dr. Köller Imre ügyvéd páratlan ügybuzgó vezetése mellett a kör javára a „Nemzeti szálló nagytermében egy minden tekintetben fényesen sikerült hangversenyre egybekötött táncmulatságot rendeztek. A hangversenyre Szilágyi Lajos és Késmárky Béla Zomborból átutaztak Bajára, hogy közreműködésükkel annak sikerét emeljék. A hangverseny pontjai: Stern Margit és Pajor Ilonka által nagyon szépen előadott négykezes, Szilágyi Lajos szellemes „Tragédia a sorok közt“ című felolvasása. Alföldi László remek technikával előadott zongora számai, Késmárky Béla által az ő ismert remek hangjával előadott ének-számai és Pápai Pacher Antal gyönyörűen szavalt és Alföldy László által zongorán kísért „Ezer év“ című melodráma valósággal elragadták a hangverseny terméssel szuffolóságig megtöltött előkelő közönséget. A hangversenyt követő fesztelen mulatság egész a késő reggeli órákban ért véget. A páratlan erkölcsi sikeren ki-

hölgyek fehér fogsoraiban és természetesen Psor sört ittam.

Minden hiába. Soroksár ugyan mint a város idegenforgalmának első képviselőjét diszoklevéllal tüntetett ki, de then át, melyet a hirdetett czimel ősszhangba lehetett volna hozni, — nem láttam.

Szomoruan indultam haza felé. A vonat egyhangú zakatolása között egyszerre valami jutott eszembe!

— Oh te ügyetlen, — szóltam önmagamhoz, — oh te ügyetlen, nézz ki az ablakon, két oldalt találhatsz témát.

Szót fogadtam és kinéztem. A vonat szélsébesen rohant tova, — viczinális volt s két oldal szép zöld fák álltak a pálya mellett.

— A faszor! susogtam, mialatt igazán mélyen felsóhajtottam, elindultak a vonat-állomás felé.

Hiszem a faszorok között törtérik a legtöbb dráma, s könnyebb lesz a faszorok között tragédiát találni, mint egy az akadémia által kiadott szakmunkában c-betűt ez-vel írva!

Alig hogy a vonat szülővárosom állomá-

sán megállott, kimentem a parkba, a viruló ombok, a zöld faszorok közé. S valóban őszintén mondhatom, életemben még annyit szereltem nem láttam, mint e faszorban.

E perczben érdekes pár vonta magára figyelmemet. Magas, deresedő bajszú ember ült egy padon, mellette csinos, barna asszony. Mindkettőnek arczáról gond és szomorúság tükröződött le, mikor közelükbe értem, hallottam, hogy a férfi tompa hangon mondja a nőnek:

— Félóra mulva elérkezik az ideje. Nézz még egyszer körül, édesem, nézzük meg még egyszer ezeket a fákat, utoljára!

Lábaim gyökeret vertek. Itt valami tragédia készül gondoltam, s ugyanakkor pokoli öröm szállt a szívembe. Ez lesz az én keresett történetem.

A szomszéd padra telepedtem le, úgy figyeltem a szavaikra.

— A nő szólt meg mostan.

— Istenem, Géza, szólj, ha észreveszik s meghusitják a tervünket. . . .

— Semmit se félj. Jól elrendeztem mindent, felelt a férfi, s kabátzsebét megtapogat-

va, megnyugtató hangon szól. Ez itt van, ez a fő.

Azt hittem, hogy kitaláltam a tervüket. Ezek öngyilkosok akarnak lenni. Ez lesz a szerelmi tragédia a faszorok között, melyet én felolvashatok.

Szívdobogva vártam tovább. Halkan kezdtek suttogni és nyugtalanul tekingettek rám. Persze, gondoltam, félnek, hogy majd megakadályozom a tervüket.

Jó darabig ültek még, aztán felkeltek és zavart pillantásokat vetve felém.

Tisztes távolból követtem őket. Mégis meg fogom akadályozni a véres tettet. Gondoltam, inkább vesszen egy felolvasás thema, mint két emberélet.

Háttra-háttra néztek, látták hogy követtem őket, a férfi kivette óráját s megnézte hány óra, aztán visszafordult és odajött hozzám.

— Mért kísér ön minket uram! kérdezte.

— Mindent tudok, feleltem, és megfogom tervüket akadályozni.

Láttam, hogy elsápadt.

vül az anyagi is elég szépnek mondható, mert tisztán körül-belül 200 korona jutott a „Bácsmezei Kör” — javára. Hír szerint ugyanily mulatságot készül rendezni a kör Zomborban tartózkodó tagjai is augusztus hóban, mely mulatság iránt a közönség körében máris nagy az érdeklődés.

* **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Eckert János újvidéki állami polgári és kereskedelmi iskolai tanítóit, képestelt felső kereskedelmi iskolához rendes tanárrá nevezte ki.

† **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Blumenthal Lajos és neje szül. Hannel Teréz a saját, valamint alulírt gyermekeik és számos rokoniak nevében is a legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy felejthetlen jó gyermekük Blumenthal Jenő csász. és kir. III. éves hadapródiskolai növendék folyó évi július hó 15 én délután 5 óraker, életének 19-ik évében hosszabb szenvedés után, jobblétre szenderült. A megboldogult hült teteme folyó évi július hó 27-én délután fél 6 óraker fog a gyászházban (Flórián-utca 379. sz. a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a szent Rókus temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Lelke üdvéért az engedszelő szentmise-áldozat pedig folyó hó 20-án délelőtt 9 óraker fog megtartatni. Zombor, 1900. évi július hó 16-án. Legyen nyugalma csendes, emléke áldott! özv. Hannel Mária, nagyanyja. Radoszavlyevits Tivadar, Lukácsy István, sógorai. Blumenthal Mariska férj. Radvszavlyevits Tivadarné, Blumenthal Jolán férj. Lukácsy Istvánné, Blumenthal Aranka, Blumenthal István, testvérei.

† **Volarich Dani bácsi halála.** Vettük a következő gyászjelentést: Volarich Lajos a saját és számos rokoni nevében mély fájdalommal jelenti, hogy nagybátyja felső lukaveczy Volarich Dániel volt es. és kir. hadnagy, 1848—49-iki honvédszázados, nyug. megyei t. alszámvevő és az arany érdemkereszt tulajdonosa folyó 18-án reggel 8 óraker, élete 81-ik évében, hosszabb szenvedés után jobblétre szenderült. A felejthetlen drága halott hült teteme folyó hó 19-én délután fél 6 óraker fognak a gyászházban a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a Szent Rókus sírkertben örök nyugalomra helyezni. Zombor, 1900. évi július hó 18-án. Áldás és béke hamvaira!

* **Tolvaj cselédeány.** Benke Franvó, zimonyi gyógyszerész, a zimonyi rendőrségnél feljelentést tett, hogy a nála

egy nap óta szolgáló Boda Teréz nevű cselédeány a szekrényeket feltörte és onnan több értékes tárgyat emelt el, azután rögtön kerekelt oldott. A zombori rendőrség ügyességének köszönhető, hogy a Boda Teréz álnév alá rejtőzött Kovács Teréz cselédeányt két társnőjével együtt Stein Jakab zombori kereskedő feljelentése folytán Újvidéken letartóztatta. Kovács Teréz mesteri raffineriával tagadott eleinte mindent, de amikor megmozdították a lopott tárgyak jó részét megtalálták nála, akkor bevallotta, hogy Benka Franvó gazdájától a következő tárgyakat emelte el rövid egy napi szereplés után: 4 drb 20 koronás aranyat, 1 drb Napoleont, egy smaragd kövű és körül gyémántokkal kirakott nagyértékű arany gyűrűt, egy ötköves gyémántgyűrűt, egy rendkívül értékes arany karperceet, egy ezüst papusot, és több értékes tárgyat. De Kovács Teréz a lopás művészetében nem volt kezdő, mielőtt Zimonyba ment volna, Zomborban is megörökítette a rendőrség közzéadását a nevét. Falcione Gusztáv volt gazdájától több értékes tárgyat lopott el, azonkívül Stein Jakab nevű kereskedőnél Falcione Gusztáv számlájára több drága selymekendőt, 2 szép utitáskát, 2 drága selyem napernyőt vásárolt és azokkal együtt kerekelt oldott. Rendőrségünk erősen bizik abban, hogy több lopást is reá fog bizonyítani.

* **A/Gombos és Erdőd** között közlekedő gőzkomp acél sodronya a f. hó 17-iki esti átkeléskor felmondta a szolgálatot, a mi ez utazo közönség között nagy ijedséget idézett elő. Az utazókat a komp mentő csónakáa állították a partra.

* **Elhunyt plébános.** Bajmok község r. k. egyháznak gyásza van; plébános, Matkovic Bertalan 52 éves korában elhunyt. A község nem igen szerette plébánosát, aki a pánszliv kultuszot terjesztette és Strassmayorral állandó összeköttetésben volt, akinek könyveit saját költségén hoztatta és az iskolákban kiosztotta. Mint az iskolaszék elnöke, a magyarisító tanítókat rendkívül üldözte, sőt egy esetben egy tanítót, ki magyarisított, el is üldözött Bajmokról. Horváth nyelvű folyóiratokat járattat csak. A legadakozóbb és legnépszerűbb érseknek, Császa Györgynek nyílt ellensége volt.

* **Megörült városi hivatalnok.** A „Népszava” ez. lap egyik számában a következő nyilatkozatot olvastuk. „Alulírott felkérem a t. közönséget, hogy férjem részére semmi ne hitelezzen, sem pedig ne pénzt

kölcsön ne adjon, mert ezennel kijelentem és köztudomásra hozom, hogy tartozásáért felelőseget nem vállalkok és ezután esetleg csinálandó tartozásait ki nem fizetem. Szabadkán, 1900. évi július 14. Szilpich Dániel né sz. Vojnicz Mária. Ez a szerencsétlen ember első pénztárist volt a városnál. Szorgalmat munkás ember volt de betegségre miatt néhány hónappal ezelőtt nyugdíjazták, Betegsége miatt több ízben járt Budapesten, gyógyította magát, de semmi sem használt. Nyugdíjaztatása óta nagyon unalmasnak találta az életet s emiatt több ízben megszokott is. Utóbbi napokban a betegség kitört rajta. Tegnapelőtt bejárta a pénztintézetek és avval fenyegetődzött, hogy ha nem adnak neki 14.000 forint kölcsön, Jelövi az intézetet. A pénztintézeti tisztviselők csak nevettek Szilpich beszédén, de észrevették, hogy az elméje hibás, beszélni hagyják. Tegnap délutáni teljesen önkívületi állapotban volt már, egyik kávéházban az ablakon keresztül akart kimenni az utcára és már-már be is léri a hatalmas üvegtáblát, ha ebben nem akadályozták meg. Ma reggel 4 óra tájban megjelen a városházban. A kapu beocsajtották mire kiabálva mondta, hogy pénztért jött ide, mert neki lefizetni kell menni. Nagynehezen lecsillapították és hazavezették, de egyuttal értesítették a mentőket is akik a szerencsétlen városi hivatalnokot bevitték a közközi ház megfigyelő osztályára.

* **Tóth Béla eszéki pöre.** Megemlékeztünk arról a becsületértési perrel, melyet Tóth Bélának, a magyar toll ezen büszkeségének holmi tracesból kifolyólag St. S. eszéki tisztviselő ellen kellett megindítani. A napokban tartották meg Eszéken ezen becsületértési perben a tárgyalást, melynél kiittint, hogy a vádbeli eszékmeny, melyről Tóth Bélát egyik eszéki tisztelője levélben értesítette, meg sem történt, másrészt a panaszolt élő szóval is kijelentette, hogy esze ágában sem volt Tóth Bélára valamely őt becsületében érintő kijelentést tenni. Miután még a mi örök jóakaratu barátja is kijelentette, hogy itt valamely félre észlelésből származott az egész ügy, az eljáró bírónak fölmentő végzést kellett hoznia.

* **Eljegyzés.** Knittel Jakab b. feketehegyi lakos eljegyezte Grauer Ilonka kisaszonyt.

* **Szurkáló részeg ember.** Vasárnap Halász József bajmoki lakos apja háza előtt ült feleségével, gyantulás beszélgetve. A népes utczán jobbra-balra dülöngve közeledett egy vidéki atyafi, a ki valamelyik korecsmában alaposan fölün-

— Kicsoda ön, kérdezte tölem reszkető hangon.

— Az magának mindegy, de akárki vagyok, meg fogom ezt a véres tervet akadályozni.

— Véres tervet, bámult rám tágranyilt szemekkel. Micsoda véres tervet akar ön meghiusítani?

— Mondtam, hogy tudom, mit akarnak. Ne bolondozzanak s mondjanak le az önök kosság tervéről. Ne öljk meg magukat, hiszen oly szép az élet!

— Mi ne öljk meg magunkat?

— Igen!

— Hisz mi nem öljük meg magunkat megölni.

— Most már nyitoltam én tágra a szememet.

— Nem? Hát akkor mit akarnak az istenért?

— Mosolyogva odahajolt hozzám, ugy sugta:

— Kérem, látom, hogy ön nem fog elárulni. Különbben is rögtön indul a vonat! Most szokunk a feleségemmel együtt

Amerikába, a koros egyének pénztintézetének a pénztárosa voltam közbenben.

* * *

— Mire meglepetésemből felocsudtam, az ő vonatuk messze robogott. S vele együtt az én üstbe ment thémám!

— Most már valóban elvesztettem a bizalmamat. Elhatároztam, hogy elmondom a tisztelt hallgatóságának minden kárba vesztett törekvésem, s megkérem, ne haragudjanak rám, hogy ezimet változtatok és például „A Gjuk szerepe a történelemben” ezimen olvasok fel.

— Evvel a szilárd elhatározással ültem ma reggel Zomborban vonatra. A vonat minden kocsjia tul volt szufflva.

— Egy-egy kupéba begyömöszöltek annyi embert a hány csak beférlett, sőt még többet, hiszen örülhetett a hűnek a kupé folyosóján valami kalapskatulyán akadt helye.

— No mondtam, ha ez a sok nép mint a B.-Bodrogh megyei kör hangversenyére megy Bajmára hogy térünk el a Nemzeti nagytermében. Nagy strategiai ügyességgel sikerült

elfoglalnom esz még nem túltömött félup melynek négy személyre berendezett panaszgór ugyan már ültek négyen, de a bennel volt! midőn a szakaszba ugorva magam után behuztam az ajtót és otthonosan zártam be belőle, annyira megörültek annak, hogy így megmentellem őket a jövőbbi nyáron, hogy ősszébb huzódva helyet szorítottak nekem is.

— Hoszasnak tűnt fel az a pár percnyi várakozás, mely alatt minden pillanathoz próbálgatták a mi bezárt kupénk ajtaját kívülről, végre hallottuk a vonatvezető jelzősipjét s nagy lelki megkönnyebbültsünkre megindultunk.

— No talán már most nem száll be senki hozzánk, szólott meg utitársaim egyike.

— Most már ki is nyithatjuk az ajtót, mondtam. S valóban ez igen helyes is volt, mert az előző napok forróságán az tüzesedett kupé levegője töphetetlen kezdett lenni.

(Vege köv.)

tött a garatra. Oda érve az utcán ülő Halász pár felé, fölemelte a kezében levő esernyőt és azzal végig vágott Halász Józsefen. Halász még alig tért magához meglepetéséből, az ismeretlen részeg atyafi már kést rántott és avval sulyosan megsebzte Halászt. Az elősietett szomszédok és járókelők Halász segítségére siettek, ezt látva a késelő, megugrott. Többiek állítása szerint a részeg késelő pacseri lakos és a csendőrség első sorban is ebbe az irányba indította meg a nyomozást a merénylő kézrekerítésére.

* **Névmagyarosítás.** Friedmann Lajos bajnai illetőségű, budapesti lakos vezetéknevének Bándócra kért átváltoztatása belügyminiszeri rendelettel, megengedtetett.

* **Előléptetés.** A szabadkai törvényszék elnöke Kövágó József törvényszéki hivataliszolgát 1900. évi július hó 1-től számítva a II. fizetési fokozatba léptette elő.

* **Az idei termésünk** a földművelésügyi miniszterium kiadott értesítés szerint jó közepes. Az értesítés június 30-ról szól és e szerint búzában 11 $\frac{1}{2}$ millió és zabban 10 $\frac{1}{2}$ millió métermázsá termék várható hazánkban, a tulajdonképeni Magyarországon. — Bács-Bodrogmegye termése e kimutatás szerint: búzában 3,384.000; rozsbán 94.700; árpában 470.000; zabban 1.500.000 métermázsá. Ezen kimutatás szerint rozs-, árpa- és zabtermelésünk lényegtelen apadást, míg buzatermésünk igen lényeges emelkedést (260.000 mm.) ért el.

* **Jótekonyczélú hangverseny Palicson.** A budapesti „Kritikai Lapok” rendezése mellett f. hó 28 és 29-én jótekonyczélú hangverseny lesz Palicson, amelyen közreműködni fognak Margherita Kizzi k. a. olasz énekesnő, Balogh Erzi k. a. magyar énekesnő, Dayka Balázs, az „Urania” baritonistája és Leeb V. Vilmos a hercegeprimási gimnázium zenetánára.

* **Áthelyezés.** A honvédelemügyi miniszter Franzl András a szabadkai 6. honvédelembeli, Zombornban állomásozó századost Dévára helyezte át.

† **Halálozás.** Özv. Takó Lajosné sz. Maleck Emilia folyó hó 15-én reggel 3 órakor életének 62. évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos fölvétele után meghalt.

† **Gyászhir.** Bikár Péter ó-palánkai községi irnok folyó évi júl. hó 13-án meghalt. A megboldogult Bikár György Ó-palánka község érdemes jegyzőjének édes öccsége volt.

* **Eljegyzés.** Füstöss Károly kiszállási uradalmi számtartó eljegyezte Szűcs Ida kisasszonyt Szűcs Lajos janokváci községi jegyző leányát.

* **A szabadkai színház-kérdés.** A szabadkaiak úgy állanak most a színházzal, hogy azt sem tudják, hogy lesz-e az idén előadás. A múlt szezon bizony nagyon rosszul ütött ki Pesti-Iház Lajos színgazgatónak: nem igen látogatták a színházat és a direktor elvesztette a kedvét, úgy, hogy a szezon végén valóságos kin velt végig nézni egyes előadásokat. Az idei szezonra még nincs direktoruk. Így, hogy a legnagyobb valószínűség szerint Pesti fog ismét visszajönni, de társulatának névsorát a színiügyi bizottság bölcs intézkedése folytán, csak szeptemberben tartozik bemutatni, tehát az előadások megkezdése előtt körülbelül egy hónappal. Mit fog tenni a színiügyi bizottság és a városi tanács, ha a névsor nem lesz kielégítő? Honnan vesz majd a direktor jobb tagokat szeptember közepén, mikor a jobb tagok már áprilisban el-

szereződnek? Ez most a kérdés. A tanács határozata folytán Szeibenburger Károly színiügyi biz. elnök és Bölcs József dr. h. főjegyző ma délután Mezőhegyesre utaztak Pesti színgazgató társulatának megkezdésére, a tapasztalatokról majd jelentést fognak tenni a tanácsnak.

* **A félkaru kéregető.** Platak Márton szabadkai csavargót a rendőrség előállította, mert engedély nélkül kéregetett. A kapitánynak fölött, hogy Plataknak egy karja van. Megkérdezte tehát tőle, hogy mikor vesztette el a bal karját. A csavargó habozva felelt, mire a kapitány kinyitatta mellényét és ott megtalálták a hiányzó balkart bekötve. A kapitány kihágásért 15 napi elzárásra ítélte.

* **Eljegyzés.** Kanizsai Sándor bácsdorozslói tanító eljegyezte Perity Rózsa kisasszonyt.

* **Lelkész beigtatás.** Az ó-becsei ev. ref. hívek lelkeszté Ritter Istvánt vasárnap igttatták be ünnepélyesen lelkészi hivatalába. Az évek előtt megválasztott lelkész beigtatása azért történt csak most, mert a kongrua kiegészítés most lépett életbe. A beigtatást szép beszéd kíséretében Korossy Emil szabadkai lelkész végezte Roth Béla verbázi lelkész segédletével és az összes hívek s vendégek jelenlétében. Istentisztelet után, déli 1 órakor a „Vadászkürt” vendéglőben társas ebéd volt az ünnepelt tiszteletére, a melyen számos pohár köszöntő hangzott el. Az elsőt Korossy mondotta az ünnepelt, telve hazafias láng-lelkedéssel; utánna Csupor Gyula, Ritter István, dr. Szász, Róth, dr. Grünbaum, dr. Székely, Szmik, Verhovszky stb. mondtak toasztokat. A sikerült bankett az esti órákban ért véget.

* **Eljegyzés.** Manojlovis S. Stefan szt.-tamási nagybirtokos és a szt.-tamási vezető férfiak egyik tisztelt alakja, eljegyezte Teodorovity szamosi nagybirtokos leányát.

† **Halálozás.** Egy reményekben gazdag ifju földink végezte be földi pályáját. Jung Ferenc es. és kir. tényleges tiszthelyettes mű szerdán Kassán, állomás helyén, 23 éves korában tifuszban elhunyt. Csütörtökön d. u. 3 órakor a temetés nagy katonai pompával. A koporsónál a fejtől Sztróky százados, mint a hadsereg gyászának képviselője foglalt helyett az elhunyt testvérbátyjával, Jung János b-szent-tamási közs. tisztviselővel, a ki a családot képviselte.

* **A kis-hegyesi csata.** Folyó hó 14-én, szombaton volt a kis-hegyesi csatának 51-ik évfordulója. E győztes csatára vonatkozólag lapunk egyik barátjától a következő érdekes sorokat vettük: 1849. július hó 14-én Hegyesnél volt a magyarok utolsó nagy győzelmes ütközete. A mi részünkön vezér volt Guyon Rikárd 7000 emberrel és 42 ágyúval, a másik részen, Jellasich a „lovagias” bán, ki fegyverekintől annyira csufos vereséget szenvedett, a hány kilót zágrábi lovaszobra nyom és a kit a horvátok bizonyára csak a bécsiek parancsára fogadtak el nemzeti hősnak. Hegyesnél, Szegegy-nél és Feketehegy-nél elfoglalt állásunkat Jellasich 12,000 emberrel és 79 ágyúval támadta meg. Seregében 22 vörtes és dragoños század volt. A bán július hó 14-én hajnalban 3 órakor támadt, azt hívének meglepi a magyarokat, de Guyon ébren várta és az első rohamot nemcsak visszaverte, de a bán jobb-szárnyát erőlyes ellenrohammal gyors visszavonulásra kényszerítette. Jellasich e szárnynak segítséget küldött és seregét új rohamra vezette Hegyes ellen. Honvédeink tüzelése ezt is meghiúsította. A hátráló osztrákokra Guyon huszárokkal támadt, Szegnyegről pedig szuronyrohamot intéztetett. Mindez oly vehemenciával történt, hogy a bán serege csakhamar futásnak eredt. Guyon Ver-

bászig üldözte a bánt. Ha Kmetthy tábornok e napon Kuláról hátra támadja a bánt, az egész osztrák hadsereg teljesen megsemmisül. A császáriak vesztesége e napon halottakban 4 tisz, 180 legény, sebesültekben 16 tisz és 484 legény. A magyarok halottakban 2 tisz, és 79 honvéd, sebesültekben 15 tisz és 130 honvéd.

* **Zombornak 27.600 lakosa van.** Ugyancsak ez év utolsó napjain ejtik meg Magyarországon a népszámlálást, melyre minden előkészület megtörtént, mégis a 10 év alatt egybegyűjtött adatok alapján most jelent meg a magyar, 20,000 lelket meghaladó városok lakosság számának kimutatásában Zombor 27,600 lakóssal szerepel. Oly nagy szerepet magunk sem gondoltunk 1890 óta. A december 31-én megejtendő népszámlálás igazolni fogja, mennyire helyes ezen a statisztikai adatokból egybeállított lélekszám. Ezen előttünk fekvő kimutatás szerint következőképen állunk a nagyobb magyar városokkal. A zárójelben lévő szám az 1890-ik népszámlálás eredményét tünteti föl: Budapest 640,007 (481,988), Szeged 92,000 (86,659), Szabadka 78,000 (62,737), Debreczen 60,500 (55,940), Hm.-Vásárhely 57,000 (55,455), Pozsony 56,000 (52,421), Kecskemét 50,500 (49,493), Arad 47,000 (42,042), Temesvár 44,500 (39,884), Nagyvárad 44,000 (38,557), Pécs 42,300 (34,067), Fiume 37,000 (29,094), Békés-Csaba 36,500 (34,243), Miskolc 35,150 (33,408), Kolozsvár 34,800 (32,756), Fegyéyháza 34,307 (30,892), Makó 33,800 (32,663), Kassa 31,800 (28,880), Szentes 31,550 (30,739), Sopron 50,500 (27,213), Czegléd 29,800 (27,548), Székesfehérvár 29,500 (27,898), Nyiregyháza 29,400 (27,015), Ujvidék 28,908 (24,717), Zombor 27,600 (26,435), Békés 26,900 (25,387), Nagy-Kőrös 26,800 (24,584), Jászberény 26,400 (24,351), Zenta 26,000 (25,725), Szarvas 25,900 (24,393), Ujpest 25,800 (23,521), Mezőtúr 25,602 (23,737), Győr 24,800 (22,797), Nagy-Kikinda 24,600 (22,768), Eger 23,300 (22,447), Nagy-Becskerek 23,560 (21,934), Nagy-Szeben 22,800 (21,465), Csongrád 22,600 (20,802), Zala-Egerszeg 22,400 (7811), Versecz 22,300 (21,859), Hajdu-Büszörmény 21,900 (21,238), Észék 21,800 (19,778), Szatmár-Németi 21,600 (20,736), Nagy-Kanizsa 21,400 (20,609), Szolnok 21,250 (20,658), Baja 20,400 (19,485), Szombathely 20,000 (15,133), Karczag 20,000 (18,197). Erdékesnek véljük azon osztrák és német városok felsorolását is, melyeknek 100,000-nél több lakosuk van. Ezek Berlin 1,775,000 Bács 1,639,840 Hamburg 664,000, München 428,000, Lipse 424,000, Borosló 402,000, Drezda 358,000, Köln 367,000, Frankfurt a. M. 238,000, Magdeburg 225,000 Hannover 218,000, Prága 203,000, külvároasaival 436,195, Düsseldorf 184,000, Königsberg 179,000, Nürnberg 168,000, Stuttgart 167,000, Triest 168,300, Chemnitz 165,000, Aļona 154,000, Bremen 148,000, Stettin 143,000, Lemberg 142,280, Elberfeld 142,000, Strassburg 140,500, Charlottenburg 138,000, Barmen 130,000, Danzig 229,400, Grác 125,300, Halle a. S. 118,500, Braunschweig 117,400, Dortmund 113,500, Aachen 112,300 Crefeld 109,100, Essen 108,200, Brünn 104,880, Mannheim 102,300. Magyarországnak Budapesttől eltékvintve egy városa sincs, melynek 100,000 lakója lenne.

* **Magyar név.** Kányik Vilmos bács-almási telekkönyvi betétszerkesztő vezetéknevét Kányaira magyarosította.

* **Házasság.** Rónai Ede bajai gyógyszerész f. hó 10-én Szabó Sámuel anyakönyvezető előtt házasságot kötött Weisz Ella kisasszonnyal.

* **Villámcsapás Padén.** Padé községben e hét elején — midőn t. i. a zivatar dult — d. u. 3 óra táj-

ban Epstein Emanuel regale bérlő házába beült a villám. Nagyobb szerencsétlen ség nem fordult elő. A bérlő neje nyugodtan szunnyadt a faltól körülbelül 2 méternyire lévő pamplagon, midőn egyszerre csak irási csattanás, dörgés keletkezett. A csattanással egyidejűleg a szobában lévő nagy szalon tükör darabokra tört. A zajra fölriadt a bérlő neje, de nem annyira a villám csapástól mint az összetört tükör romjaitól megijedve, beszóllította az urát, aztán a szomszédok is, kiket a villámsapás által keletkezett kényszag odaélt, konstátta, hogy a villám épen a tetőzet Csúspontján hatolt be a szobába, de foncsor, mely a tükör hátulján vlt, vissza tartotta a rettenetes elemet romboló munkájában. Egyébb baj nem történt, kivéve a függöny initt amott való megperzelését.

* Nyugdíj az iparosoknak.

Szegedről mozgalom indult ki, a mely azt célozza, hogy az iparosok részére nyugdíjintézet létesíttessék. Ebben a tárgyban Baján az elmúlt napokban tartott értekezleten több ipartestület kiküldöttje vett részt és ezek hozzájárultak a nyugdíj intézetek eszméjéhez.

* A vándorló román zsidók

Bácskában. Hétfőn a hajnali négy órakor Baján keresztül utazott a D. G. T. hajóján háromszáz román zsidó, kik Kanadába igyekeztek. A kivándorlók három csoportra vannak osztva. Az egyik csoport Brailából, a másik Budapestről, a harmadik pedig Galaczból indult nagy utjára. A bajai zsidó hitközség a háromszáz kivándorlót ellátta ötven kilogramm sült hússal, 250 kilogramm kenyérrrel és tíz liter pálinkával. A galaczi a csoport vezetője tisztán, folyékonyan beszél magyarul. Ebben a csoportban van még tíz jól magyarul beszélő magyar honosságú zsidó. Ezek az emberek majdnem hihetetlen dolgokat beszélnek el a román hatóságok brutális, embertelen bánásmódjáról. Zsidóknak minden ok nélküli való bebörtönzése és éheztetése, valamint megkorbácsolása napirand van E mellett a kivándorlásnak minden uton módon igyekeznek gátat vetni. Legujabban az utvelelért folyamodók nemcsak durva bánásmódban részesülnek, hanem zsarolásnak vannak kitéve a hatóság egyes emberei részéről. Mire az utveléhez jut az az iránt folyamodók, elfogy száz százhusz frankja is. Ez az összeg meghaladja egyik másiknak az egész vagyonát. A dunamenti zsidó hitközségek segélybe részesítik a kivándorlókat.

† **Haláleset.** Ispánovics Péterné szül. Mihályffy Lujza, Ispánovics Péter bajai néptanítónak neje, f. hó 12-én, rövid szenvedés után, 47 éves korában, meghalt Baján

* A ragadós állati betegségek állása Bács-Bodrogh vármegyében július 11-én.

Léptene: zombori j. Sztanisz 1 u. Veszettség: apatini j. Prigievicza Szent-Iván 1 u., Szonta 1 u., bács-almási j. Bácsalmás 1 u., baja j. Borsod 1 u., Rigyicza 1 u., kuljai j. Bács-Kula 1 u., Uj-Vérbász 1 u., németpalánki j. Wekerlefalva 1 u., óbesei j. Óbese 1 u., titeli j. Mosorin 1 u., újvidéki j. Kulpin 1 u., O-Kér 1 u., zsabalyai j. Zsablya 1 u., Takonykór és bőrféreg: bácsalmási j. Bácsalmás 1 u., bajai j. Bács-Monostor 1 u., óbesei j. Bács-földvár 1 u., topolyai j. Bács-Topolya 1 u., Bajsa 1 u., Kis-Hegyes 1 u., zsabalyai j. Csurogh 1 u., Rühkór: kuljai j. Kis-Kér 1 u., óbesei j. Bács-Földvár 1 u., Petrovo-szellő 1 u., topolyai j. Kis-Hegyes 1 u. Sertésorbáncz: bajai j. Rigyicza 8 u. Sertésvész: bácsalmási j. Bács-Álmás 7 u., Rém 1 p. titeli j. Mosorin 1 u., topolyai j. Bajsa 1 m., O-Morovicza 1 m., újvidéki j. O-Kér 1 u., Petrovácz 1 u., Temerin 6 u. zombori j. Bezdán 4 u. Nemes-Militics 10 u. zsabalyai j. Nádaly 1 u. Zenta v. 7 u.

)(Valódi francia gummy és hal hólgyag tucatzja 80 krtól 4 frtíg, **Engel Mór** uri-divatárúik raktárában Zomborban.

)(**Meidinger kályha** megvételre keresetik.

)(**Arcc szépség ápolására** legalkalmasabb a szaktekintélyek által minden bőrtisztatlanság ellen kitűnő hatásúnak elismert Királynő arcczerme. Ezen szer szirtalan s ment minden maró alkotórésztől, feltűnő hatása már az első használatnál nyilvánul. Egyedül v e d j e g y g y e l l e z z á r a k a p a t h o : T e m e s v á r y J ó z s e f g y ó g y s z e r t á r a b a n Z o m b o r, J ó k a i - t é r. E g y t é l y 7 0 k r. K i r á l y n ő h ö l g y p o r 7 0 k r. K i r á l y n ő c r é m s z a p p a n 5 0 k r.

)(*Ami az idegélet csillapítja.* Hercz Bernát úr Turapatakról (Liptó Tepla) levélben jelenti nekünk idegbetegségének gyógyulását, mely hosszú szenvedések után következett be. — Nagyon boldog vagyok írja, hogy a Dr. Williams-féle Pink-pilulák, melyek dicséretéről gyakran hallottam, idegbetegség ellen kitűnő szernek bizonyultak. Fogadják hálás köszönetemet. Az idegek túlfeszültsége nagyon gyakori fájdalom s gyakran komoly zavarokat okoz. Az idegrendszer a test különböző szerveivel benső összekötésben van, arra a mozgás átviszi és ott az érzés jelenségét okozza. Ezért ha az idegközpont beteg, azt mondhatjuk, hogy az egész szervezet beteg. Azok kik ily bajban szenvednek, mozdulataiknál kellemetlen érzést sőt fájdalmat éreznek. E betegek legtöbbször migrén bántja, látásuk, hallásuk zavart, gyakori szívdobogásuk van és a vérkeringés rendetlen. Ha alsznak lidéreznyomás zavarja őket, étvágyuk eltűnik, erejük csökken s komoly rendeltetésnek állhatnak be. Az idegek gyöngülése, a vér szegénysége, ezek e baj eredményei; hatni az idegekre, helyreállítani a vért, ez az orvosság. A legelhárthatóbb és a leghiressebb orvosok által lejjobbban ajánlott gyógyszer a világon a Pink-pilula neve alatt jól ismert. Csudálatos eredményeket mutatott fel nemcsak idegbetegségekénél, hanem vészerzésűségnél, sárgaságnál, gyomor- és bélbajnál, reumánál és általános gyöngeségnél. Kapható minden gyógyszerárban, valamint a magyarországi főraktárban Török József gyógyszerésznél, Budapest Király-utca 12. doboza 1 frt 75 krért, vagy 6 doboz 9 frtért.

* Lapunk könyvnyomdájában egy tanoncz felvétetik.

Levelezés.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Apatin, 1900. július 14.

Az előzőkenység, melylyel szives volt levelemet soraimnak — kijelentem, hogy az részemről az utolsó ebben az ügyben — helyt engedni sziveskedjen.

Neuser Armin azt mondja hogy „kicsalta a medvét az odujából!” Dehogy csalta ki! hisz ő maga bujt ki a „V” odujából; mert az elemi iskola tantestület és igazgatóját mindenki ismeri, talán csak én A. nem, de ki rejtőzik a mögött a „V” betű mögött, azt csak sejtették addig, míg fent idézett levele végén önmagától ki nem bujt a — medve? — de hogy! egy gyerek! — No de ilyen tévedést megbocsátok az ő még ép észjárásának. Ennyi a szellemes bevezetésére.

Amit aztán mesél N. A. első levelem keletkezéséről, azt merőben az ő fantáziája szülte; mert azt a levelet is egészen magam írtam, és aki állítja, hogy az a

N. A. által feltüntetett módon jött létre, az hazudik, mert ahhoz senki, sem élő, sem írott szóval hozzá nem járult.

A most következő „kijelentem”-re csak azt jegyzem meg, hogy azt ami ott nem akar célnézni lenni, rám semmi tekintetben sem cselezhet, amit mondanom is fölösleges noha én szoktam emberek közé menni, egy-egy mulatságon is résztveszek; de nem megyek én soha emberek közé azért, hogy szenzációs híreket kapjak fel, és azok révén írói dicsőséget szerezzek. Az ugyanott ily ügyesen alkalmazott öndicsőretre nem mondok semmit; rámondja erre egy közmondás az ítéletet.

Hogy N. A. az egyes iskolaszéki tagoktól — akik esetleg azon bizonyos, tanítóbarátok — közül valók — hallottakra többet ad, mint az iskolaszék határozatára az az ő saját külön ízlése, amely ellen semmi kifogásom sincs. Azt azonban viszont N. A. nekem is fogja megengedni, hogy én az iskolaszék, mint erre hivatott tényezőnek az ítéletére mégis többet adok, mint egyes iskolaszéki tagok szóbeszédére.

Hogy hova jutunk, ha a szóbeszédnek hiszünk, megmutatom N. A.-nak néhány példával. Így pl. azt beszélük — biztosított, egész komoly, őszinte emberek — N. A. az irodában tanulmányozza a törvényeket és utasításokat, tehát a község által fizetett idő alatt készíti elő az ő írói dicsőségre vezető czikket. Ehhez azonban nem nekem, hanem a községnek — aki N. A-t fizeti — van köze.

Továbbá azt is beszélük, hogy ez az egész heccz csak azért lett megcsinálva, hogy a községi iskolát kicsinyítve, innen több tanuló menjen az izr. iskolában; mások meg azt mondják, csak azért történt ez, hogy egyik-másik tanítón üthessenek egyet azok, akiknek ez vagy az a tanító kellemetlenné vált, és hogy mind ezeknek a szögöve N. A. Ezeket is beszélük — mondják. Hiszi ön ezeket? — én nem hiszem csak szóbeszéd.

Honnan tudja N. A., hogy írásbeli dolgozatok nem készítették? Ezt azok az őszinte iskolaszéki tagok sugták meg neki? én pedig azt mondom, hogy igenis készítették, és a tantestület nem azt határozta, hogy nem irat ilyeneket, mert ismeri a tantestület is a tantervet a nélkül, hogy azt N. A. idézze, és azt is tudja, hogy a fölött, a mi ott elő van írva, nincs joga másképp határozni, hanem igenis azt határozta, hogy nem tisztáztatja le azokat, a tanulóktól sok tanulásra szükséges időt vesz el, a tisztázatlan dolgozatok pedig ne tétessenek ki a vizsgán; tehát elferdítve jutottak erre vonatkozólag mondott szavaim N. A. füleibe.

Azt, hogy mit mondott az iskolaszék elnöke a vizsgák eredményéről, ne azért tartsa igaznak N. A., mert a tantestület írja, hanem azért, mert az az iskolaszék ülés jegyzőkönyvében mint elfogadott határozat benne van, amely határozat érvényességét és értékét semmi képen sem csökkentheti az, a mit az elemi előzőleg mondott, mert van-e a nap alatt oly tökéletes valami, a min kifogásolni vagy javítani való lehetne találni? De talán N. A. olyas valami?

Hogy miért nem gyakorolhatja az igazgató, aki egyszersmind egy osztály önálló vezetője is, a kellő mértékben felügyeleti jogát és kötelességét, azaz az iskolaszéki ülésen kifejtettem, és be is látja ezt mindenki, aki gondolkodni akar és tud. De úgy látszik, erről nem referált N. A-nak és őszinte iskolaszéki tagja. De minek is?

Az ezután következő §§ és idézetek végett kár volt N. A-nak annyit bujni a törvénykönyveket, ha ezt csak azért tette, hogy nekem ezekből fölolvastat tartson; mert biztosítom, hogy régen, és jobban ismerem azokat, mint ő most, amikor egészen frissen lehetnek meg emlékező-tehetségében.

N. A. személyeskedésnek veszi, hogy én zsidógyerekek neveztem. Hát nem az? Vagy lehet-e gúnynak, vagy személyeskedésnek venni azt, ha közelebbi meghatározás céljából azt mondjuk, hogy: magyar, sváb vagy zsidó valaki? És hogy lehet valakit azzal megsérteni, a mire ő büszke?

Ha N. A. nem hiszi, hogy a tanstület engem bizott meg a levél — nem czikk írásával, hát kérdezze meg a tanstületet. De ha nem is bizott volna meg senki, akkor is kötelességemnek tartottam volna ezt a gyanúsítást visszaautasítani.

Hogy milyen szellemi nívón állanak leveleink, és melyik ocsmány, azt már nem N. A-ra, hanem egészen nyugodtan az olvasó közönség bírálatára bízom.

A mi koromra vonatkozó gunyolódását illeti, arra nem válaszolok, nem személyeskedem, mint ő, mert: „Quod licet bovi, non licet jovi.“ Bocssássa meg, hogy megfordítottam az ön által használt mondat: de ez így helyesebben van alkalmazva, mint ön tette, mert én sohasem vágytam arra a dicsőségre, hogy kitűnő munkatárs, vagy megkoszorúzott czikkíró legyenek, tehát nem is akartam azt tenni, a mit ön tesz, miért is ez egyszer rosszul sült el a mondása. Nem is irigylem írói dicsőségét, a legkevesébe sem.

A végén jónak látja N. A. kijelenteni hogy nem ő küldte be a hirt több fővárosi lapnak; elhiszem; ez azonban nem zárja ki azt, hogy azok a lapok az ő értesítése nyomán vették át azt. Ugy látszik, tudatára ébredt N. A. annak, hogy mégis kár volt ilyen kicsinység miatt országos botrányt előidézni.

Végig olvasva első leveletem, azon csodálkozom, miért haragudott meg N. A. annyira én rám. Talán azért, mert támadását nem tűrtem el szó nélkül? Vagy azért mert zsidó gyerekek neveztem? De hisz az első nemcsak jogom, hanem kötelességem is; a második pedig sértés nem lehet. Honnét hát az a nagy düh, hogy még korom miatt is kigúnyol? — Jó lesz ha N. A. idejekorán gondoskodik arról, hogy előbb hagyja itt ezt a világot, mielőtt ilyen idős lesz, mert különben rajta is megeshet, hogy egy meggondolatlan, pökhendi gyerek kigúnyolja öreg korában.

Befejezésül ismételve kijelentem, hogy több szólni N. A-hoz nincsen, nehogy még azt gondolja, hogy én versenyezni akarok vele a „czikkírói“ dicsőségért.

Tekintetes Szerkesztő Urnak szíves készségeért őszinte köszönetemet kifejezve, vagyok

teljes tisztelettel
Milla Márton
igazgató-tanító.

Csarnok.

Jeruzsálem alá érkezés.*)

Szenföldi utirajz. Írta: Vértesi Károly.

Feljött a nap. — Az ut kövesedik. — Kapaszkodók, ereszkedők. Sasokat szülő ormok. — Se fű, se virág. — Se madár, se bogár. — Szagától kezdés. — Koldustenyészet. — Sziklába tört erkély. — Jeruzsálem első megpillantása. — Sajó és kötelek oldása. — Vágyva csapog a szem. — Bakkuséit hevülők. — Idevágás. — Damaskusi kapunál. — Boulton Gottfried is itt volt. — Meglassult lepte, elenyedt idegek. — Meg őt az állomás. — Jeruzsálem látásának hatása. — A benyomások alól nem szabadultam. — Az emberiség történetének határköve.

Nappalodik. Megszűnt a szemeresztés, botorkázás, mikor az Isten szeme, a nap, világosságot küldött le. Az ég leple elvonult a vidékről. Láttuk, mennyire megőszült bajuszunk, hajunk szakállunk egy éjj alatt — portól.

Tűzszint sugarakat lövel magából a felbukkanó tűzgolyó s rózsaszínnel, zöldkék színnel narancs-színnel vonja be a halmokat, vadul csorba gerinceket. Kibontakoznak teljesen a hegyformák.

Nagyon örültünk a napugár gyermekeinek a meleg csókján, mert átjárt a hideg. Derekan, jobban mondvá derekástul megmerevedtünk. Még a kalapfátyolt is övnek vette sok, szorítván a szellős ruhát magához.

A mállás kocsikhoz könnyebben férve, az összecsimbózkodott szíjjakból oltoztak ki, minden öltönydarabunkat magunkra rántottuk. Kár hogy kevés volt; a készlemben ezekből. A hölgyek lágy-szövetű rajtukvalójuk még kevésbé vált be.

Az ut egyre jobban kövesedik. Kiélt, csupasz, letarolt vörös föld. Kivesz a zöld. Tüskés, száraz a növényzet.

Kezem a fékszáron pihen; szabadjára éreztem a lovat, válogassa az utat. Üresek a fecsegések; közepes szórakozást nyújtanak az eszmélen eszmeszerék. Összevergődünk, meg szétválnak, kinek milyen hordképességgel bír a lova.

Rongyosak a szemköztes falvak, melyek nem a helyjeltől omladékok közelében vagy a völgyben rejtve, hanem többnyire a hegytetőn, szikladarabok között tarkálnak. Az ég kék kárpítja emelkedik fölöttünk. Csak a história jár erre.

A sziklás hegyeket meg völgyek szaggatják. Hepe-hupás az egész táj, melyen az árnyék nem váltakozik napfényvel. Fanyomrórek, lézengő tövisbokrok, gazkőrok, a mulandóság sivar vénasága. Ezek mellett kigyózik el sarat nem ismerő utunk.

Nehékes kapaszkodók, ostromosantintással. Kocogtató ereszkedők — fékkötéssel. Elterülő dombtetők — nyugalmmal. Elszórtabban meredeznek a sziklacsvosok. Fölverjük az embertelen magány csendjét.

Erdő, enyhét nem adja. Helylyel-közrel se fű, se virág, nesztelenek a sziklák. És ha egy-egy fa az ut mellet téved is, merő tönk az, torzképe a rendes fának. A természet lánjában alkotta. A kora ősz már sápatgatja szerénykedő, apró leveleit. Nem lehet ezt a földet vajúni ásóval, szántani ekével. Sziklavadon, sziklapiramisok. A szirtes kőhegyek méhéből nem fakad se folyó, se forrás. Most az odvas ormok, melyeket az égi tűz és levegő megporhanyítottak, csak sasokat szállnak. Más madár arra fészket nem rakogat.

*) Műtárvány szerzőnek „Keleti ég alatt“. Palesztinában című illusztrált, a Franklin Társulatnál sajtó alatt levő szenföldi utirajzából.

A természetes kőhidakon levél nem zörren, bozót nem csörren, madár nem szökdecsél, nem rebben fel, sem pajtással, sem párral, egymagában, eltévelyve sem. Még bogár sem cziprel. Madárnak, bogárnak való buvóhely sincs itt. Rejtett csalit árnya még kevésbé. A hol ilyen koldus a tenyészet, csoportosan lengő madarat hiába keres a szem.

Méretetlen csenddel, a temető némaságával van bevonva a Jeruzsálem körüleg terjedő egész tájék, melyen a komorság elnyújtózza fekszik. Mit keressen itt az emlékezet? ezen a dantei elkarhított földön, mely fucsarja a szívünket. Lovaink dobaja, a kocsi csikorgása, reccsenése, messzire hallszik el a némaságban. Pedig milyen sokatgérően kérdődött Jaffánál ez az ut, s lőn belőle iskolája a jó türelemnek, meglohasztása annyi sok szép reménynek!

Benne vagyunk a görbe országban. Meredek utainak neki vágunk. A hegyek, tömegükkel, mintha agyon akarának nyomni bennünket. Évadján a szél, ezen a magaslatokon fityül, fokozódik viharra. Az idő foga által szétszaggatott köszikla foglalkoztatják a képzeletet. A sok idő ezeket is mállasztja. Hirtelen lejtővel, gulát képez némelyik hegy.

Az ut is elfogyván, uttalan lesz a hegyvidék. Elhagyott ez a hely, kihalt az emberi élet, a lég madarainak, mélység férgeinek nyoma sincs. Egyetlen fűszálnak sem jut termő rög.

Athevülő bazalt sziklák, hegyoszlopok, vakító mészkő tömbök emelik az ének tömegüket. Meglélemlítő, de nem fenségesek. A virág egyiket sem állja, az ember egyiket sem járja, csak a kóborló hegyi sas (rinti a szárnyával, a világkőnkben természet forrongásába összeszaggatott gerinceket, melyekben emberi kéz sora sem tört ösvényt. Csak a mese bujkálhat erre.

Előttünk, utánunk mereven nyujtott nyakkal vonják a lovak a nyikorgó kocsikat. Recseg a kő a kerék alatt, hol meg nagyot rándítanak rajta a rögök. A megcsapdosott lovak felnyihognak a fáradtságtól, testük meg-megráng időkint. Az arabadisk szuszakolva ballagnak az arabák mellett fölfelé. Lépteik dorognak, erük kidagad a homlokukon. Bizatják, nógatják a kitarító, de fáradt állatokat, előbb szép szóval, aztán megzargatják a sok görösű ostonal.

Szívesen leszáll a kocsiban ülő is, ziháló mellel támoilog. Vonatolva, mégis csak előre halad a kocsi. Kőrisbogár nem túl fel olyan hűlyagot, a milyent kapott a lábán némelyikünk.

A nap mind magasabba emelkedik. A karavánok által fölvert por mind forróbb lesz, de hűvös víz sehol sem.

Egy földhajlason emelkedőre jutunk, türelmünk fogytán, mikor a természet elhallgatott egészen és meredséges kövevesedett a föld.

Sziklába tört erkélyről, szabadon siklik a tekintetünk alant. Az öröm lázának a remegésével gyülekeznek már az utitársak, tizes lovasok, egyiket jobban kergette a vágy, mint a másikat.

Jallah. Előre.

Megfosztottuk a vadont néma csendjéttől. Felhangzik a sivó vidék, egy merész kanyarulatánál, a lakatlan vidéken még árnyedtebben, a jaffai konzulátusi dragomán ajkáról: Látszik már Haggiapolis! Hierosolyma: Jerusalamim! a Szentváros, látszik már.

Eljutottunk a nagy pillanathoz. A zaj meged. Megdöbbenő szívvél mindahányan oda kocogunk, vágatunk, a kopár-hegy kiszögellő, alacsony sziklabordjára a Jeruzsálem szó felhangzott. Megpillantottuk a szemhatár peremén.

Mohó szemmel néztük a bűvös képet, a megvalósulás panorámáját.

Mily látomás!

Az érzékek megélnék. Az öreg szív nem maradt fásult, az ifjú arczokon kigyult a tűz. Vezetőinket száz kérdéssel ontjuk el. Vágy fogja el az embereket.

Egém így nem zaklatott vágy sem Róma, sem Nápoly, sem Konstantinápoly megpillantásakor. Az Éjszaki-fok és a Matapan-fok, Európa legdélibb sziklahomoka is hidegen hagyott ahhoz képest.

Megdöbbenve állok. Eddig még nem láttott újság eredetiségével hat reám a Szentváros.

Féreltolja a dragomán csikós teveször-köpnöyegét, hogy jobban mutathasson. Mutatót is mind a két karjával; feszültségben tart.

Kövekezik erre még nagyobb podgyás felrakulás. A szijjat és köteléket oltogattak az utiládán, bőrdönökön. Öblös tásák kiátott szájból előbujnak a látsóvekek, látképek. Mindenek van most kelete. Ha annyi szemünk is volna mint Argusnak, az sem volna elég most nekünk éjszakai embereinek.

Vágyva csapong a szem. Némelyünk lélekzetőjtva, kerek tágira nyílt szemmel, kabultan meregve nézte Jeruzsálemet; belebámulva a távolba, állát is leejtette s majd elnyelte a várost távolból. Jeruzsálem felé utazást, erősen vonzóttak a multak vallásos emlékei, a Szent város, mely több századon volt a világ-történelmi központja.

A hőség erősen emelkedett. Rikácsoló keselyűk minduntalan röppennek el fölöttünk. Az ódukból törnek elő prédára. Magasabban lebegnek a sasok.

A bakhsisért hevül és a bakhsisért mindig szolgálati készenlében álló, zsebleső vezetők, málhahordók és baromhajeszók, szamarat ösztökélő, a széjjel versenyt futó arab gyerekek, minden alkalmat a hajánál ragadva meg, szünetlenül abban fáradoznak, hogy valamit tőlünk ki-árjanak.

Különböző, de mégis torokhangon, száraz egymásutánban sorolják fel a nevezetesebb helyeket. Mondják, hogy az a a falakon kívül álló, érdszerű, nagy, ott, az az orosz telep, templom, kórház, sok szóbasz zarándokház. Épületszörnyeteg, de az ótkupolás templom valóban jól fest.

Mindaddig élénk volt a magyarázat, a míg a bakhsisért viszkető kezük visszahúzódott.

A leghosszabbra csavarom ki a messzelátómat s pihentetőül megállok.

Az egymásra szakadó kérdésekre megtudjuk, hogy az ott, avval az impozáns kupolával, az a szép Szikladom, Errébb van a Sion hegye, rajta a Dávid tornya. Ejszakabra a Szent-sír nagy rotundás temploma. Amaz pedig, mindnek a mögötte, az az Olajfák hegye, a város hátvédjeképpen. Alatta a Józafát-völgy és a Gethszemánó-kert.

Napkelet sugarában fürdik a város, a tájék. Ujjongó szívem csupa öröm volt. Kinyújtott nyakkal, bólogató fővel ügyeltünk a vezetőkhöz minden mondasára.

Hullámszerű a hegyvidék. Jeruzsálem a hegy mögött hol kibukkan, hol meg elbukik a hegy mögött.

A fölött, a mit láttam, gondolkodom s el sem hagy a gondolat: sok emlék még azután is, mintha csak egy szép álomképet láttam volna; alig birtam elhittetni önmagammal, hogy láttam Jeruzsálemet.

Vágytam, ifjúságom arany éveitől iparkodtam ide eljutni, hova a lelmem előre szárnyalt. Valóban szárnya nőtt a vágyaimnak, mely vitt a hegyen, völgyön keresztül.

Hosszú távlatok mentén most itt vagyok, a hol a szent idők lehetete arad szét.

Végre gyalogszerre jutva, lábát megrogyasztó ut után, tapogva, verejtékesen elévergődtem sokadmagammal a falakig úgy reggeli nyolcz óraker.

(Vége köv).

Irodalom.

— „A Vasárnapi Újság“ július 15-iki száma 19 képpel s a következő tartalommal jelen meg: József Ágost főherceg tuniszi utazása* (képpel). — „Libits Adolf“ (arczképpel). — „Szabauban“. Kölemény, Szaboiska Mihálytól. — Regénytár: „Cougourdan Máriaus.“ Regény Irta Mouton Jenő. Francziából fordította Sárossy Bella. (A párisi kiadás eredeti illu. ztrációival). — „Karr Katalin“ Elbeszélés. Angolból fordította S. A: — „A szentelt gyeregyák.“ Elbeszélés. Irta Abonyi Árpád — „Tuniszi képek“ (képpel). — „A király szobra Bruck Uffalban“ (képpel a szoborleplező-ábráról). — „Reich stadli ereklyék.“ — „Ha repülni tudnánk.“ — „Hegedüs miniszter Kol. zsvárt“ (képpel). — „Egy magyar ember levele Argentínából“ Dévay Albertől. — „A régi városház lebontása“ (képpel). — „Az európaiak Kínában.“ Irta Cholnoky Jenő (képpel). — „Az országos középiskolai tanáregyesület közgyűlése“ (képpel a temesvári közgyűlésről). — Irodalom és Művészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. A Vasárnapi Újság előfizetési ára negyedévre négy kor., „Politikai Újdonságok“-kal és „Világkróniká“-val együtt hat korona, Megrendelhető a Franklin Társulat kiadóhivatalkában (Budapest IV. ker. Egyetem utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 80 fillér.

— *Új Idők.* Hétfő-t-hétre jobban megszerelt a közönség Herceg Ferenc lapját, az új idők-et. Az új idők pedig hétről-hétre viszozozza azt a nagy rokonszenvel, melyre a magyar közönség fogadta. A legjobb magyar írók regényeit, elbeszéléseit s cikkeit közli. Rajzait a legelőkelőbb művészek készítik s minden számában különös gondot fordít arra, hogy a neemes izlést szolgálja s a magyar úri családok előkelő gondolkodásának tolmácsa legyen. A hél e eményeit fotografikával illusztrálja: sosem hiányzik belőle az érdekes események, aktuális emberek képe, csupa hű fotografia vagy művészi rajz. Kisebb rovataiban mindenre kiterjed a figyelme: színház, irodalom, művészet, sport, térsasélet egyaránt a legkiválóbb magyar írók kritikáján keresztül érdekesen megírva kerül az olvasó elé. Regényei a magyar belletrisztika s a világirodalom nagy gondallal megválogatott termékei. Zene-és-művelődései (szines nyomással is) kedves meglepetések és érdekes emlékek. Előfizetési ára negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal: Budapesten, Andrassy-út 10. sz.

Felelős szerkesztő: **Dr. Alföldy Árpád** ügyvéd.

Kiadó-laptulajdonos: **Oblát Károly.**

Dr. LENGIEL
nyirfa-
balzsam

kísér. szabad. svédhonra. Már magában veve azon nővényi nedv, amely a nyirfából kifolyik, az annak törzset megfújuk, embe emlézet óta mint a legkitűnőbb zsepitőszert volt ismeretes, ha azonban ezen nedv a fel-

alálót utas társai szerint balzsamná alakították át, csak akkor nyer ugyasólván esodlatos hatást. Ha este megkenjük vele az arcot vagy más bőrrészeket, már másnap csaknem észrevehetően pikkelyek válnak le a bőrről, amely ezáltal fehérré és gyöngyédő válik. Ezen balzsam kismítja az arcon a réteket és limfóhelyeket, fju arczszót, a bőrnék fehérséget, gyöngyedséget és üdéséget kölcsönöz; a legrov- debb idő alatt eltávolítja a szeplőt, májfoltot és egyéb jegeket, orrvörösséget, borotkát s a bőr minden más egyéb tisztálanságát. Ara egy kórsonak használati utasítással 3 korona. Kaplató minden jobb gyógyszerárban.

A nyirfabalzsam által pulvált lett bőr konzerválására ajánlatos ezzel egyidejűleg a **dr Lengiel-féle**

Opo-krém

használni. Egy tégely 1 kor. 20 fill.

A dr. Lengiel-féle Benzoe-szappan a legalkalmasabb hygienikus szappan, mely a bőrt onyhévé és felhőv teszi és hivatala van a balzsam jó hatását fokozni. Egy darab ára 1 korona 20 fillér.

Főraktár Magyarország részére: **TÜRÖK JÓZSEF** gyógyszerész Budapest, K. r. utca 12.

Schneider-féle Páfrány-tokocsok (Galandó-elhajtó)

Millió embernek a szer visszaadta **egészségét** és elcsel gyomorbanja szenednek.

Pántlikagilisztá fejestől, a páfrány-tokocsok által fájdalom nélküli jótállás mellett, s a legrovidebb idő alatt (6 per, alatt) teljesen elhajtatik. Ezen kitűnő gyógyszer, fájdalom nélküli gyors és biztos eredményeért jótállást nyújtatik. Nem árt, ha pántlikagilisztá fereg nincs is jelen. — Az elektro megjelölendő. — **Törvényesen védve.** Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel- és külföld részére 4 frt postai utánvétellel vagy 3 50 előre való bekküldésével. **A pántlikagilisztá (Uncle) a kővetkezők:** Az arcz halványsága, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesoványadás, elnyálkásodás, bevont nyelv, emésztéshetlenség, elvágytalanság felváltva moháó etvágygyal gyakori rosszáttól vagy éppen ájulások s szédülés főleg éhgyomorral, egy gombolyag felszálása egész a nyakig, nyálösszgyülemelés, a test megdagadása, gyomorsav, gyomorherv, gyakori felbőgés, béigőres, hengergetés, hullánszerű mozgások, szúró, sívó fájdalomok és szúrások a hasban, szidobogás, a verkerings rendtelensége, különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló főfájás, a buskomorságra való hajlam, életlenség és a halál óhatása. Egyedül valódi kapható: **SCHNEIDER JÓZSEF** gyógyszerésznél, Resztván, Fő-utca 21. (Délmagyarország.)

Pártoljuk a hazai ipart!!

Vizmentes

takaróponyvák,

melyek mérték szerint 12 óra alatt rendelkezésre elkészítettek; továbbá **kender-juttar-zsákok és dohány-zsiueg** legolcsóbban beszerezhető

Büchler Sámuel,

gyári-raktárában
BUDAPESTEN
V., Széchényi-tér 7. sz.

A magyar kir. államvasutak nyári menetrendje.

Sommer-fahrordnung der königl. ung. Staatsbahnen.

— Érvényes 1900. évi május 1-jétől. — Gültig vom 1-ten Mai 1900. —

Oda										Budapest k. p. u.—Zimony—Belgrád.					Vissza	
k.	szem.	ty. sz.	gyors	szem.	szem.						k.	szem.	szem.	gyors	szem.	
expr.	v.	sz.	v.	v.	v.	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	ind.	expr.	v.	v.	v.	v.	v.	
11.20	7.35		2.40	3.25	10.20	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	11.20	7.05	10.00	1.05	6.40			
2.44	12.33	7.28	5.47	8.23	4.05	érk.	SZABADKA	ind.	7.57	11.50	5.20	9.46	1.57			
2.51	1.22	4.00	5.56		5.40	ind.	SZABADKA	érk.	7.52	10.48	7.37	9.34	1.21			
	1.51	4.39			6.08		Csantavér			10.16	6.58		12.56			
	2.18	5.13			6.34		Bács-Topolya			9.52	6.30	9.02	12.34			
	2.44	5.46			7.02		Hegyés-Feketehegy			9.22	5.54	8.46	12.06			
	3.05	6.05			7.23		Verbász			9.01	5.30	8.33	11.48			
	3.26				7.42		Órkegy			8.36			11.29			
	3.44				8.07		Kiszáás			8.16			11.13			
4.23	4.06		7.41		8.29	érk.	UJVIDÉK	ind.	6.18	7.51		7.50	10.52			

Oda				Szabadka—O-Becse.				Vissza			
V.	SZ.			V.	SZ.			V.	SZ.		
V.	V.			V.	V.			V.	V.		
5.10	1.37	ind.	SZABADKA	érk.	8.54	5.27					
5.38	2.05		Békova		8.27	5.00					
7.00	3.28	érk.	ZENTA	ind.	7.01	4.42					
8.12	5.27		Ada		6.06	2.24					
8.36	5.42		Mohol		5.45	2.07					
8.55	6.02		Bács-Petrovcselló		5.18	1.42					
9.21	6.28	érk.	O-BECSE	ind.	4.48	1.15					

Oda				Szeged-Rókus—Zenta.				Vissza			
V.	SZ.			V.	SZ.			V.	SZ.		
V.	V.			V.	V.			V.	V.		
4.15	2.05	ind.	SZEGED-ROKUS	érk.	9.32	5.55					
4.40	2.29		Rózke	ind.	9.09	5.33					
4.58	2.48	érk.	HORGOS (136)	ind.	8.50	5.15					
5.01	2.57		Horgos	érk.	8.38	4.56					
5.20	3.16	ind.	Bács-Martonos		8.20	4.38					
5.43	3.39		O-Kanizsa		8.06	4.24					
6.05	4.00		Adorján		7.37	4.00					
6.30	4.25	érk.	ZENTA	ind.	7.10	3.35					

Oda				Szabadka—Baja.				Vissza			
V.	SZ.	SZ.		SZ.	SZ.	SZ.		V.	SZ.	SZ.	
V.	V.	V.		V.	V.	V.		V.	V.	V.	
6.02	1.47	6.43	ind.	SZABADKA	érk.	9.37	12.43	10.28			
6.41	2.22	7.18		Csikéria		9.04	12.10	9.52			
7.32	2.54	7.50		Bács-Almás		8.42	11.48	9.23			
7.28	3.00	7.56		Almás		8.27	11.33	9.02			
8.01	3.26	8.25		Bikity-Borsod		8.02	11.08	8.34			
8.41	4.00	8.59	érk.	BAJA	ind.	7.25	10.32	7.43			

Oda				Baja—Ujvidék.				Vissza			
V.	V.	SZ.	SZ.	SZ.	SZ.	V.	V.	V.	V.	V.	V.
V.	V.	V.	V.	V.	V.	V.	V.	V.	V.	V.	V.
4.00		1.15	ind.	BAJA	érk.	9.15		6.50			
4.11		1.25		Bajaszállás		9.08		6.42			
4.25		1.38		Vaskút		8.53		6.26			
4.51		2.01		Gara		8.32		6.00			
5.09		2.16		Rigyea		8.17		5.35			
5.37		2.39		Sztanisies		8.00		5.12			
5.56		2.56		Gakova		7.36		4.40			
6.15		3.14		Nonadies		7.15		4.16			
6.25		3.23	érk.	Zombor (étk.)	ind.	7.05		4.06			
2.55	6.51	3.51	ind.	Zombor (étk.)	érk.	6.30	11.18	7.00			
3.01	6.57	3.57		Zombor-vásártér		6.23	11.11	6.52			
3.11	7.07	4.07		Ferrbach-szállás		6.14	11.02	6.41			
3.20	7.16	4.16		Zsárkovács		6.06	11.54	6.32			
3.36	7.30	4.30		O-Szapár		5.52	10.40	6.15			
4.05	7.49	4.49		Bresztovác		5.37	10.26	5.52			
4.35	8.10	5.12		Hódshág		5.12	10.02	5.23			
5.11	8.35	5.37		Parabuty		4.53	9.45	4.54			
5.25	8.49	5.51		Paraga		4.32	9.25	4.29			
5.46	9.16	6.13	ind.	GAJDOBRA	érk.	4.14	9.07	4.03			
6.00	9.30	6.27		Bukacs		4.00	8.55	3.48			
6.22	9.45	6.44		Petrovcs-Glozsán		3.49	8.44	3.34			
6.51	10.10	7.13		Putnak		3.20	8.16	2.53			
7.14	10.31	7.35	érk.	UJVIDÉK	ind.	2.55	7.55	2.15			

Oda				Szeged-Rókus—Szabadka.				Vissza			
szem.	szem.	szem.	szem.	vegyes		vegyes	szem.	szem.	szem.	szem.	
v.	v.	v.	v.	v.	ind.	v.	v.	v.	v.	v.	
3.10	8.10	11.56	4.43	8.43	ind.	SZEGED-ROKUS	érk.	7.01	11.00	3.26	7.46
3.32	8.27	12.12	5.00	9.09		Rózke	ind.	6.42	10.44	3.10	7.30
3.46	8.43	12.26	5.14	9.36		HORGOS	ind.	6.25	10.30	2.55	7.16
3.59	8.56	12.38	5.26	9.56		Királyhalom		5.58	10.16	2.39	7.02
4.15	9.11	12.53	5.40	10.17		Pálos		5.43	10.05	2.27	6.51
4.27	9.22	1.04	5.51	10.35	érk.	SZABADKA	ind.	5.25	9.51	2.12	6.37

Oda				Szeged-Rókus—Szabadka.				Vissza			
szem.	szem.	szem.	szem.	vegyes		vegyes	szem.	szem.	szem.	szem.	
v.	v.	v.	v.	v.	ind.	v.	v.	v.	v.	v.	
3.10	8.10	11.56	4.43	8.43	ind.	SZEGED-ROKUS	érk.	7.01	11.00	3.26	7.46
3.32	8.27	12.12	5.00	9.09		Rózke	ind.	6.42	10.44	3.10	7.30
3.46	8.43	12.26	5.14	9.36		HORGOS	ind.	6.25	10.30	2.55	7.16
3.59	8.56	12.38	5.26	9.56		Királyhalom		5.58	10.16	2.39	7.02
4.15	9.11	12.53	5.40	10.17		Pálos		5.43	10.05	2.27	6.51
4.27	9.22	1.04	5.51	10.35	érk.	SZABADKA	ind.	5.25	9.51	2.12	6.37

Jegyzet. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő óraszámái kövér betűkkel vannak nyomtatva. A menetrend baloldali számai felülről lefelé, a jobboldaliak pedig alulról felfelé olvassandók.

Anmerkung. Die Stunden von Abends 6 Uhr bis Morgens 5 Uhr 59 sind fett gedruckt.

Die Zahlen auf der linken Seite sind von oben abwärts, und die auf der rechten Seite von unten aufwärts zu le

Nyomatott a kiadó-tulajdonos Oblát Károly könyvnyomdájában, Zomborban.